

ayın dosyası

TÜREB rüzgâr enerjisi sektörünü
geliştirmek adına çalışmalarına devam ediyor

TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serdar Ataseven:

"Bizim çok ciddi bir rüzgâr enerjisi potansiyelimiz var. Bu potansiyeli
süratle hayata geçirmeliyiz."

Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği - TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serdar Ataseven'den rüzgâr enerjisi ve sektör ile alakalı bilgiler aldık.

■ TÜREB' in kuruluş amacı nedir?

TÜREB (Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği) rüzgâr enerjisi ile ilgili bilimsel, teknik ve uygulamalı araştırmaları takip etmek, rüzgâr enerji kaynağının kullanımını yaygınlaştırmak için faaliyetlerde bulunmak amacıyla 1992 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan sivil toplum örgütüdür. Enerji Bakanlığı ile koordineli olarak Türkiye Rüzgâr Enerjisi potansiyelinin ülke ekonomisine kazandırılması doğrultusunda çalışmalarda bulunmaktadır. Avrupa Rüzgâr Enerjisi Birliği'nin (WindEurope) resmi Türkiye şubesi, rüzgâr enerjisi konusunda Türkiye'deki en güçlü sivil toplum kuruluşudur. Yatırımcılara ve sektör oyuncularına yol göstermek üzere araştırmalar yapmak, sektörü bir araya getirecek ve sorunlarına çözüm olabilecek toplantılar düzenlemek, bilgi artırımı ve paylaşımlar için teknik geziler düzenlemek, sektör çalışanlarına ilgili konularda eğitimler vermek, yol gösterici dokümanlar hazırlamak gibi faaliyetleri var. Bir taraftan sektör oyuncularını bilgilendirip sorunlarını çözmek için kamu ile bir köprü oluşturma vazifesi görürken, diğer yandan halkın rüzgâr enerjisi konusunda bilinçlenmesi için projeler ve bilgilendirici çalışmalar yürütmektedir.

"TÜREB: RÜZGÂR ENERJİSİNİN YERLİ VE UCUZ BİR KAYNAK OLDUĞUNU, GELECEK NESİLLERİN DAHA TEMİZ BİR ÇEVREDE YAŞAMASI İÇİN YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ÖNEMİNİ HER FIRSATTA DİLE GETİRİYOR"

■ Rüzgâr enerjisine olan yatırımların artması ve daha çok kullanılması için ne gibi çalışmalar yapıyor?

TÜREB, yurtiçi ve yurtdışında rüzgâr potansiyelimizi tanıtmak, yatırımcıları bilgilendirmek amacıyla organizasyonlarda yer alıyor, çeşitli etkinlikler düzenliyor. Gerek kongre ve fuarlarda stant açarak, gerekse uluslararası toplantılarda Türkiye'yi temsil ederek sektörün gelişimini ve potansiyelini anlatmaya çalışıyor. Rüzgâr enerjisinin yerli ve ucuz bir kaynak olduğunu, gelecek nesillerin daha temiz bir çevrede yaşaması için yenilenebilir enerji kaynaklarının önemini her fırsatta dile getiriyor.

■ Türkiye'nin rüzgâr enerjisindeki konumu 2017'de nasıldı? Rüzgâr sektöründe 2018 yılını nasıl görüyorsunuz?

Geçtiğimiz yıl 766 MW' lık santrali hayata geçirerek toplamda 6 bin 872 MW' a ulaştık. İşletmeye aldığımız 766 MW' lık sant-

ayın dosyası

ralle Avrupa'da dördüncü, dünyada sekizinci sırada yer aldık. Bu yıl inşa halinde olan santrallerimiz 552 MW' a kadar geriledi. İşletmede olan santrallerin kapasite artış talepleri karşılanmazsa, muhtemelen bu yıl işletmeye geçen santrallerde düşüş gözlemleyeceğiz. Yıl sonunda yaklaşık 500 MW' lık bir kapasitenin hayata geçeceğini söyleyebiliriz. Özellikle 2019 yılında hayata geçen santraller oldukça azalacak.

Bunun yanında bu yıl kapasite artış taleplerinin önünün açılmasını, 2020 yılı sonrasındaki mevzuatın açıklık kazanmasını bekliyoruz. Sektör olarak geçen yıl yapılan yarışmaların ön lisans süreçleri ve YEKA ile ilgili fabrika alanının netleşmesi, projelerin onaylanması gibi süreçlerle bu yılı tamamlayacağız. Muhtemelen ikinci YEKA ile offshore projesi için başvurular da bu yıl içinde alınır.

"YEKA PROJESİ ÜLKEYE BÜYÜK KATKI SAĞLAYACAKTIR"

- **Son dönemde YEKA (yenilenebilir enerji kaynak alanları) ihaleleri ile büyük ivme kazanan rüzgâr enerjisi sektörü hızla büyümeye devam ediyor. Peki YEKA projesinin sektöre katkıları nelerdir?**

YEKA' da projelerin oluşturulmasından sonra geliştirme aşamasında rüzgâra hizmet veren yan sektörler hareket kazanacaktır. Mesela harita çalışmaları başlayınca bu konuda hizmet sunan firmalar canlanacak. İzinler, kamulaştırmalar, CED işlemleri gibi daha çok proje geliştirmeye yönelik firmalar hareketlenecektir. Alt tedarikçilerin geliştirilmesi, ar-ge çalışmalarının yoğunlaşması, fabrika kurulumu ve sağlayacağı istihdam açısından baktığımızda YEKA projesi ülkeye büyük katkı sağlayacaktır.

- **Yenilenebilir enerji sektörünün geleceği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?**

Yerli ve temiz kaynaklardan enerji üretmek bugün tüm dünya ülkelerinin öncelikli hedefi haline geldi. Artık konvansiyonel kaynaklarla üretim yapan ülkeler potansiyelleri ölçüsünde yenilenebilir kaynaklarını süratle hayata geçirmeye başladılar. Avrupa'da 2005 yılında %24,8 olan kömür kaynaklı enerji üretimi 2017 yılında %15,9'a gerilerken, 2005 yılında yüzde 6 olan rüzgârdan elektrik üretimi ise 2017 yılına baktığımızda %18,1'e yükseldi.

Ülkemizde de güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir kaynakların kullanımı her geçen gün artıyor. Yatırımcılar bu sektöre yatırım yapmayı sürdürüyor. Dünya var oldukça tükenmeyecek, kaynağına para ödemediğimiz ve temiz bir kaynak olan yenilenebilir enerjinin önü çok açık. Türkiye olarak potansiyelimizin sadece %14'ünü kullanıyoruz. Daha yolun başında sayılırız.

- **Enerjide dışa bağımlı olan ülkemizde, bu bağımlılığı azaltmak ya da yok etmek için neler yapılmalı?**

Enerjimizin %70'ini ithal eden bir ülkeyiz. Cari açığımızın büyük bir kısmını oluşturan enerji kalemi için, rüzgâr enerjisi kullanımının artırılmasının iyi bir çözüm olacağını düşünüyoruz. Yerli ve kaynağına para ödemediğimiz, kontrolünün tamamen bizde olduğu rüzgâr enerjisi, dışa bağımlılığımızı azaltmanın yanında, iklim değişikliği, hava kirliliği, enerji güvenliği, fiyat istikrarı, sanayi ve istihdam noktasında kayda değer faydalar yaratıyor.

Enerji Bakanlığımız yerli ve milli enerji politikası çerçevesinde yerli kaynaklardan üretilen enerjiyi arttırmaya yönelik bir politika izliyor. Bu sevindirici bir durum. Çünkü enerjide dışa bağımlı olmak, ilişkilerin pamuk ipliğine bağlı olduğu günümüz şartlarında tehlikeli bir durum. Süratle yerli kaynaklarımızı hayata geçirecek projeler üretmeliyiz. Ülkemizde rüzgâr sektörü 2005 yılından sonra hız kazandı. 2007 yılında 146 MW olan rüzgâr kurulu gücü, 2017 sonuna geldiğimizde 6,872 MW' a kadar çıktı. Fakat yeterli değil. Yenilenebilir enerji kullanımını arttırmak ve yatırımcıyı bu alana yönlendirmek için adeta kampanyalar yapmalı, sektöre girmek isteyenleri yüreklendirmeliyiz. Diğer yandan halkımızı da temiz enerji kullanımının faydalarını anlatarak bilinçlendirmeliyiz. Bu birkaç yıl içinde olabilecek bir süreç değil. Şimdi atılacak adımlarla gelecek dönemlerde rahat edebiliriz.

Kısacası rüzgâr enerjisi sektörü, cari açığımızı kapatmak, dışa bağımlılığımızı azaltmak, ekonomiyi güçlendirerek yeni istihdam alanları yaratmak için geliştirmeye değer bir sektördür.

"TÜRKİYE'DE HENÜZ DOYMAMIŞ BİR PAZAR VAR"

- **Türkiye'de rüzgâr enerji potansiyeli ne kadar? Türkiye'deki rüzgâr santralleri yeterli mi? Yoksa daha fazla santral yapabilecek alanlara sahip miyiz?**

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte türbinlerin de verimleri artmaya başladı. Kanatlar büyüdü ve kanat ağırlıkları azaldı. Dolayısıyla bu gelişme daha önce tespit edilen tekno-ekonomik potansiyelimizi de artırdı. Şu an, karada 38.000 MW, denizde 10.000 MW olmak üzere toplamda 48.000 MW tekno-ekonomik potansiyelimiz mevcut. YEGM, teknolojik gelişmelere paralel olarak bununla ilgili bir çalışma yürütüyor. Öngörülere göre yaklaşık 60.000 MW' lık rüzgâr potansiyelimiz olduğu düşünülüyor. Yakın zamanda güncellenen rakam açıklanır.

Türkiye'de henüz doymamış bir pazar var. Potansiyelimizin sadece %14'ünü kullanıyoruz. Rüzgâr verimliliğimiz iyi. Yerli ve yabancı yatırımcının ilgisi gün geçtikçe artıyor. Sanayicimiz rüzgâr sektörüne sıcak bakıyor ve yerli sanayimiz son yıllarda oldukça gelişti. Neredeyse YEKA proje ile birlikte %65'ini yerli üretir hale geldik.

Mevzuatlar anlamında baktığımızda bazı eksikliklerimiz olduğunu söylemek mümkün. Daha uzun vadeli planlarla ilerlemeye ve rüzgâr sanayisindeki tecrübemizi arttırmaya ihtiyacımız var. Daha fazlasını yapabilecek güce, yeteneğe ve potansiyele sahibiz.

- **Rüzgâr sektörünün daha hızlı ilerleyebilmesi için neler yapılabilir? Hem sektör çalışanları hem de tüketicilere ne tür görevler düşüyor?**

Yatırımcıyı çekmek için adeta kampanyalar niteliğinde adımlar atmaya ihtiyacımız var. İzin süreçlerini sadeleştirmek ve kısaltmak da rüzgâr sektörünü hızlandırır.

Rüzgâr enerjisini yaygınlaştırmak için her birey kendini sorumlu hissetmeli diye düşünüyoruz. Bu ülkemizin yerli ve temiz kaynağı. Yurtdışına olan bağımlılığımızı azaltabileceğimiz bir seçenek. Biz Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği olarak küresel ısınma ile mücadelede önemli rol oynadığını düşündüğümüz rüzgâr enerjisinin geliştirilmesi için üzerimize düşen görevi yerine getirmeye çalışıyoruz. Artık elektriğini nereden alacağına karar

ayın dosyası

verecek halkımızın da rüzgâr enerjisinden üretilen elektriği talep ederek bizlere destek olmalarını bekliyoruz.

■ **YEKDEM mekanizması herhangi bir değişiklik olmaz ise 2020 yılından sonra uygulanmayacak. Bunu sektör açısından değerlendirir misiniz?**

Sektör bundan fazlaca etkilenmeyecektir. Dünyaya baktığımızda yenilenebilir enerji artık konvansiyonel tesislerle rekabet eder hale geldi. Ülkemizde de durum böyle. Önümüzde birkaç yıl daha var. İnşa halinde olan santraller 2020 yılı sonuna kadar projelerini hayata geçirmeye çalışıp teşvik mekanizmasından yararlanacaklar.

Bundan sonra yapılacak yarışmalarda, en azından proje kendini amorti edene kadar sabit bir fiyat olması ya da yatırımcının tekliif edeceği fiyatın aynı YEKA' da olduğu gibi on beş yıl boyunca geçerli olması beklentiyi karşılayacaktır diye düşünüyoruz. Bu durum proje finansmanını kolaylaştıracaktır.

"DAHA SÜRATLE HAREKET ETMEK İÇİN KAMU DESTEĞİ ŞART"

■ **Rüzgâr yatırımları yapılırken karşılaşılabilecek sorunlar ve bunların çözümleri nelerdir? Kısaça anlatabilir misiniz?**

Yıllardır konuştuğumuz fakat istediğimiz noktaya ulaşamadığımız şey bürokratik işlemler. Prosedürlerimiz çok uzun ve karmaşık. Epeyce yol aldık fakat yapılması gerekenler henüz bitmedi. Başvurudan lisanslamaya kadar olan süreçleri sadeleştirmek ve hızlandırmak gerekiyor. Edinim dediğimiz kamulaştır-

ma, kiralama gibi süreçleri de basitleştirmemiz lazım. Regülasyonların şeffaf, öngörülebilir, sürdürülebilir olmasını sağlamak en önemli konumuz. Bakanlıklar düzeyinde veya Bakanlar Kurulu düzeyinde çözülmesinin uygun olduğu sorunlarımız da var. Daha süratle hareket etmek için kamu desteği şart. Bizim çok ciddi bir rüzgâr enerjisi potansiyelimiz var. Bu potansiyeli süratle hayata geçirmeliyiz.

■ **TÜREB' in önümüzdeki dönemde hedefleri ve projeleri nelerdir?**

TÜREB' in düzenli olarak sürdürdüğü bazı etkinlikleri var. Sektör toplantılarını senede 2-3 defa yapıyoruz. İlkinin mart ayında gerçekleştirdik. 15 Haziran dünya rüzgâr günü bu yıl bayrama denk geldiği için özel bir kutlama planlamıyoruz ama uluslararası platformdaki etkinliklerde ve ülkemizde farkındalık yaratmak için bazı çalışmalarımız olacak. Eylül ayında Hamburg rüzgâr fuarında olacağız. Kasım ayının başında bu yıl 7. sini düzenleyeceğimiz TÜREK 2018'i gerçekleştireceğiz.

■ **Son olarak ICCI ile alakalı görüşünüzü almak isteriz.**

Her yıl olduğu gibi bu yıl da ICCI fuarına katılıyoruz. Üyeleri-mizle birlikte orada yer alacağız. Standımızda rüzgâr enerjisi potansiyelimizi yerli ve yabancı yatırımcılara, sektöre girmek isteyenlere anlatacağız.

ICCI organizasyonunun enerji sektörünü bir araya getiren önemli etkinliklerden biri olduğunu düşünüyoruz. Bu tür fuar ve kongrelerle sektör büyüyor ve paydaş gelişmeleri yakından takip etme fırsatı yakalıyor.